

BELGELER

CENAB ŞEHABEDDİN'İN BİLİNMEYEN BİR YAZISI

Sinan ÇİTÇİ*

Türk kültür hayatının en büyük eksiklerinden ilki bütün yazarların/şairlerin eksiksiz bir külliyyatının hazırlanmamış olmasıdır. Bunun için - elbette - öncelikle bütün süreli yayınların sistematik indekslerinin çıkarılması ve sanal ortama aktarılması gerekir. Bugüne kadar bu vadide ciddî gayretlerle önemli mesafeler kat' edilmiş olsa da yolun sonuna yaklaşıldığını söylemek oldukça zordur. Daha ehven olmakla birlikte bu noksanı takip eden ikinci eksiklik ise söz konusu yazarlar/şairler hakkında yazılanların kronolojik olarak bir araya getirilmemiş olmasıdır. Bu küllî çalışmaların yapılmamış olması; araştırmacılar için yazarlar ve eserleri hakkında – özellikle de kıymet-i harbiyelerini tespit edici mahiyette – söz söylemeyi oldukça müşkil bir vaziyete sokmaktadır. Bununla birlikte her araştırmacı, böyle ehil ve ciddî bir heyetin teşekkülünü beklemek veya akademik kaygılarla sadece puan getirecek çalışmalara ağırlık vermek yerine eline geçen belgeleri orijinalleriyle birlikte yayınlamak suretiyle Türk kültür hayatına ait cevherlerin kaybolmasının önüne geçmeyi vazife addetmelidir.

Biz de bu kaygıyla, Dr. Nazife Ozankan'ın verdiği, dedesi Cenab Şehabeddin'e ait “Çocuk Büyütme” adlı musâhabesini neşrediyoruz. Bir gazete için kaleme alındığı anlaşılan bu yazıyı, Cenab Şehabeddin'in mensûr eserlerinde görmediğimiz gibi herhangi bir gazetede neşredildiğine dair bir kayda da rastlayamadık. Yine de ihtiyatlı davranarak, başlık olarak “Cenab Şehabeddin'in Gayr-ı Münteşir Bir Yazısı” yerine “Cenab Şehabeddin'in Bilinmeyen Bir Yazısı” demeyi daha uygun bulduk.

Görülen o ki mensur eserlerinde yer yer aşk, evlilik ve aile gibi konulara temas eden Cenab Şehabeddin, bu yazısında çocuk eğitimi ve bu süreçte annelerin rolü üzerinde durmuştur. Kesin tarihini tespit edemsek de söz konusu yazının, II. Meşrutiyet'ten sonra, özellikle Satı Bey ve Emrullah

* Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, sinan.citci@istanbul.edu.tr

Efendi gibi kimselerin başını çektiği eğitimde yeni arayışların tesiri altında yazılmış olması kuvvetle muhtemeldir.

ÇOCUK BÜYÜTME – MUSÂHABE –

Çocuklarımızın muhâfaza-i hayâtı endîşesi efkâr-ı ammeyi işgâle başladı. Genç ve yaşlı hekimlerimizin bir kısmı müsabakatkârâne bir himmetle anaları tenvîre sarf-ı mesâi ediyorlar. Çocuk büyütmeseleinde ırkımızın saâdet-i istikbâliyyesi mündemic olduğuna nazaran fi'l-hakîka iştigâle değer. Sihat-i umûmiyye endîşesiyle hareket eden etibbâmız çok senelerden beri mev'izelerini bu mevzû'a tahsîs etmeli idiler. Bizde henüz açılmaya başlayan bu tarîk-i tenvîr Avrupa'da hiç olmazsa yarım asır vardır ki işlek bir cadde hâlinedir. Kırk sene kadar evvel vefât eden Doktor Bruşar Fransa'da “Genç Vâlidenin Amelî Rehberi”, “Çocuk Büyütme Sanatı¹” gibi eserlerinin yanı sıra “Genç Vâlide” unvânlı bir risâle-i mevkûteyi yıllarca neşretmişti. Besim Ömer Paşa üstâdımızın üstâdı Doktor Pierre Budin gibi bazı mütehasıslar da Bruşar'ın muakkibi oldular. Memleketlerinde çocuk vefiyâtının tenâkusu onların mükâfât-ı mücâhededir.

Türk kadınlarının çocukları hakkındaki şefkatini hiç kimse inkâra cesâret edemez. Bizde vâlideler en derin muhabbetle yavrularının üzerlerine titrerler; çoğu evlâdı uğrunda tam manasıyla cânlarını fedâyâ hazırdılar. Fakat çocuklarını bu râbıta-i kalbiyyeleri nisbetinde iyi büyütebiliyorlar mı? Bu suâle tasdîk ile cevâb vermekte tereddüt edeceğiz. Zira Doktor Boşo'nun dediği gibi meşîmesindeki veya dizleri üstündeki yavruyu şerâit-i matlûbede büyütmeyi bilmeyen vâlideler maalesef i'tirâfa mecbûruz ki bilhassa bizde en bedbînâne tahmînlerin fevkindedir. Ailesi içinde iyi bir terbiye-i ahlâkiyye ve ilmî bir terbiye-i fikriyye alan çocuklardan vazgeçtik; lâkin iyi beslenen, gürbüz yetişen çocukları bile pek nâdir görüyoruz. An-kasdin hiçbir vâlide oğlunu veya kızını cılız, sakat, ahmak, bed-ahlâk etmek istemez. Bazı çocuklarımızın böyle uyûbdan musâbiyyeti ancak vâlidelerin cehl ü gaffetine atfolunabilir. Kadınlarımızı terbiye-i etfâl husûsunda tenvîr etmek erbâb-ı ihtisâsın zimmetine mütehattim bir vazîfe idi. Bu cihetle “Çocuk Büyütme” konferanslarını etibbâmızın son senelerdeki muhtelif

¹ Orijinal metinde “Sanatı” kelimesi sehven tırnak işaretinin dışına yazılmış.

teşebbüsât-ı ictimâiyyesinden en fâidelisi telâkki ediyorum ve devâm ettiği takdîrde kısa va'de ile müsmîr olacağına kâni'im.

Bugün ilmen muhakkaktır ki çocuğu bilhassa vâlide ibdâ' ediyor. Babanın hissesi ancak yumurtaya – henüz ne sûretle verildiği ma'lûm olmayan – bir fa'âliyyet-i hayâtiyye vermeye münhasır gibidir. Çocuğu kendi kanı ve hatta kendi cânı ile kadın dokur. Yavru cismini kâmilen vâlideden aldığı gibi rûhunu da ondan alır ve her an çocuğuna az çok kendi damgasını vurur. Bunun kuvvetli bir delili şudur ki vâlidesi zeki bir kadın olmayan hiçbir büyük adam görülmemiştir.

Çocuk büyütme i'tinâları lohusalıktan akdem başlamak lâzım gelir. Zira aramızda hayâtтан elem ve lezzet hissesini almaya başlamadan evvel çocuk, vâlidesinin sînesinde cismen ve rûhen yaşar ve meşîmede alacağı maddî ve manevî za'f ve kuvvetten ömrü oldukça müteessir olur.

Vâlide olduğunu anlayan müşfik bir kadının hissiyyâtını ta'rîf edebilecek belâgat henüz yaratılmadı; o hisler o kadar müstesnâ bir sevinçten hurûş ederler. Fakat bu sevincin tahmîl edeceği vazîfeler de vardır ki ihmâli hilkate karşı bir eser-i küfrân olur. Hâmiller bedenleri gibi kalblerini de dimâğlarını da evvel be-evvel her nev'-i harekât-ı anîfeden vikâye etmelidirler. Sıçramak, koşmak, çok ağır kaldırmak ve bunlara benzer şiddetli ef'âl-i adeliyyeden nasıl tahzîr-i nefis ediyorsa büyük heyecân ve halecân verecek hallerden de öyle kaçınması icâb eder. Düşen yahut ölü doğan çocukların onda dokuzu, emin olunuz, hâmilin galîz bir hatâsına kurbân olmuştur. Süslü beşik takımı, yahut işlemeli lohusa yorganı yüzünden kocasıyla kavga çıkararak vâlidelik saâdetinden mahrûm kalan kadınlar zamanımızda bile ara sıra görülüyor. Böyle ihtiyâtsizlikler yüzünden çocuk zâyî' olmasa bile vâlidenin takallüsât-ı vicdâniyye ve ra'ş-e-i asabiyyesi ceninin bir ısınmış balmumu gibi yumuşak dimâğına muntabı' olur. Ne kadar adamlar vardır ki vâlidelerinin esnâ-yı hamilde irtikâb ettikleri basiretsizliklere vâris oldukları için muvâzenesiz, râbitasız, hulâsa bedbaht bir hayât geçirirler. Buna Lord Byron pek vâzıh bir misâl teşkîl eder. Kendisi hakîkaten büyük şairdi; lâkin dâimâ yarım mecnûn ve tam manasıyla serseri yaşadı; çünkü anasının fırtınalı a'sâbından hissesini almıştı.

Bugün hâmiller için husûsî hıfzıssıhha düstûrları var ki igtidâ'dan bed' ile bütün ef'âl-i hayâtiyyenin tarz-ı tensikini irâe ediyor. Bunlara hürmet eden kadın, çocuğunun binâ-yı saâdetine metin bir temel atmış olur ve dolayısıyla mes'ûd vâlide olmak için hak kazanır. Meselâ o hıfzıssıhha der ki hâmil için perhiz nâmı altında riyâzet iltizâmı abes olduğu gibi “İki

canlıyım!” bahânesiyle iki kişilik yemek istihlâk eden kadın da beyhûde kendi midelerini harâb eder ve fazla besleyerek cenine vereceği cesâmet-i cüsse gerek ana ve gerek çocuk için bir tehlikedir.

Diğer cihetten hayât-ı ailede fırtına fırsatları maalesef nâdir değildir; geçirmekte olduğumuz buhrân-ı iktisâdî o husûsta pek velûddur. Öyle meş’ûm hâdiselere ma’rûz kaldıkça kadın yüreğinde taşıdığı azîz yavruyu düşünerek metin bir sabra bürünmek ve sınırlarını adeta bir rükûdet zırhına sarmak lâzım gelir.

İlmin böyle ihtârlarına karşı ale’l-ekser cehl ve gafletin garîb bir mülâhazasını iştiriz. Derler ki: *“Adam sen de, onlar bütün boş lakırdı... Filân hanım gebeliğinin dokuz ayını arkası kesilmeyen hurgürler arasında geçirdi; yediği turşu ile pastırma idi; korselerini de hiç gevşetmek istememişti... İki âvâzda altın topu gibi bir oğlan doğurdu!”* Bunu diyenler düşünemezler ki evvelâ mesâil-i uzviyye inbisât ve takabbuz kabûl etmeyen sert düstûrlara sığmaz ve her husûsta olduğu gibi ahvâl-i hayâtiyyede de müstesnâ kâideyi tahkîm eder; sâniyen *“iki âvâzda doğan altın topu”* nun kıymet-i ictimâiyyesi teneke külçesinden dûn çıkmayacağı ne ma’lûm? Nevzâdın sıklet-i bedeniyyesi yakîn olunabilirse de ahlâkının ve zekâsının değerine mihekk yoktur.

Ümîdvârım ki Kadri Raşid Paşa üstâdımızla emsâl-i muhteremesinin kıymetli mev’izelerini dinleyen hanımlar böyle sakîm düşünüşlerden âzâdedirler ve dinledikleri hitâbelerden nesl-i âfîmizi müstefid ederler.

Çocuk büyütmede gözetilecek yalnız sıhhat-i beden olmadığına binâen gönül arzu ediyor ki hayırhâh hekimlerimizin yanı sıra bir kısım erbâb-ı ihtisâsımız da çocukların terbiye-i fikriyye ve terbiye-i ahlâkiyyesine mutazarrî’ âdâb ve ma’lûmatı ta’mîm etsinler. Terbiye-i fikriyye ve terbiye-i ahlâkiyye çocuk büyütme san’atının iki mühim rûknüdür; bunların ihmâlini tecvîz etmemeliyiz.

Erkân-ı sülûsesi ile o sanatı bilen için çocuk büyütme hakîkî bir lezzet olur. Düşününüz ki çocuk ber-mutâd hiç de *“kalın kafalı”* değildir. Garb ulemâsından birinin işâret ettiği vechle mekteb yaşına basmadan evvel bir çocuk pek çok ve pek çabuk öğrenir, elverir ki öğretebilecek ve öğretmek isteyen bir mürebbî bulsun. Gustave Droz: *“Çocuğun zekası hiç suya kanmayan hakîkî bir süngerdir.”* der. Fi’l-vâkî’ çocuk öğrendikçe öğrenmek ister. Onun yorulmak bilmez bir hiss-i tecessüsü vardır. Nazarında büyükler ve bilhassa analar babalar her şeyi bilir; bunun için onlardan her şeyi sorar.

Onun suâllerine cevâb verirken çok dikkat etmemiz lâzımdır; çünkü doğruyu yanlıştan temyîz edemeyeceğinden her dediğimize inanır ve efkâr-ı sâlime gibi efkâr-ı sakîme de zihninde yerleşir ve filizlenir.

Fikren iyi büyütülen çocuk kendi kendisinin de mürebbîsi olmakta gecikmez. Bir taraftan siz öğretirken diğer cihetten o kendi keşfiyyâtı ile sermâye-i dimâğını artırır. Eşyâ-yı muhîtayı seçmeye başladığı dakikadan i'tibâren çocuk dikkate, müşâhedeye, taklîde başlar. Meselâ daha beşikte iken ellerini, parmaklarını öyle takayyüde muâyene eder ki... bu, bir oyun değil; bir göregenlik idmândır. Bu idmândan yorulunca bir parmağını ağzına alır ve onu emerek uyur. Ooh, i'tinâlı bir vâlide için bu ne güzel levhadır!

Hiçbir şey bilmez sandığımız yaşta çocuk süt şişesiyle ilâc şişesini ayırır.

Sonra biraz büyüyünce kendi kendisine bir “*lisân*” ibdâ’ edişi vardır ki ebeveyn dinlemekle doyamazlar. Bu esnâda çocuk, sizin dilinizi anlar; fakat size kendi dili ile cevâb verir. Bizim dilimizi anlamaz zannederek çocuğa kendi dili ile hitâb etmek bir hatâdır.

Bir de çocuk eşyâ-yı câmideye hayât îâre eder. Onun nazarında meselâ bir kuru dal bir tay gibi canlıdır ve taş bebek çocuğun i'tikâdınca duyar ve her ne kadar cevâb vermezse de işittiğini anlar. Muhayyilece çocuk en karîhalı şairden daha zengindir. Siz hakîkati öğretmek maksadıyla değneğin ve bebeğin cansız olduklarını haber verirseniz çocuğa zulmetmiş olursunuz; çünkü o bâtil zehâblarda kendisi lezzet ve saâdet hisseder.

Siz ona odada, evde, bahçede, sokakta neler var, onlara dâir ma'lûmat veriniz ve ona etrâfına iyi bakmayı öğretiniz, kâfidir. Civârımızda vâsi' bir “*ders-i eşyâ*” kitâbı dâimâ açık durur ki çocuk onun münderecâtını anlayabilir ve anlayabildiği için sever. Severek öğrenmek ise en büyük şart-ı muvaffakiyettir.

Elhâsıl her sâha-i terbiyeye müteallik böyle binlerce noktalar vardır ki hepsini bir musâhabenin dar çerçevesine sığdırmak mümkün değildir ve ta'mîmleri cem'iyetimizin yarınki saâdetini temin için elzemdir. Bu cihetle erbâbının bu yolda masrûf olacak himmetlerini ne kadar gecikmiş olsa yine şâyân-ı şükrân bulurum.

Cenâb Şehâbeddin

هجویره بویره

— رصافه —

هجویره قردون بی قطره حیاط اندیشه افکار عام بی
 اشغال با صلوحه . کینه و باشی ~~تکلیف~~ حکیدن
 بر قسمی با تقصیرانه بر همه آناری نوبه مرصعی
 ایسور . هجویره بویره ما دهنه عز قردن سعادت
 استقامتی مذج اولریه نظر فی الحقیقه اشغال
 وکر . حجت عمیر اندیشه حرکت ایله اظهار حوضه
 سر و تری موعظ لری بو موعظه خصیص ایدی ایسور .
 بزده کهور آینه باندان بو طریقه توری آورده
 هیچ امکان بایم عصر وارده که ایله برهاده هالده در.
 قدره قدر اول و نه این وقتور « بوشاره » قلم
 « کین وادنهف علی هجری » « کین واده » عنوانی بر سایر
 کی اثر لریک بای صره « کین واده » بسم حکایت اشارت
 موفوقه بی بلامه نه ایتی « کین بویره » کی بعضی مخصوصه
 اتادی وقتور « بوشاره » مملکتنه هجویره و فیاتک
 بوشاره معنی اولدی . مملکتنه هجویره و فیاتک
 تازه اوزن کافه بی هجری در .
 نون قایدیک هجویره که هجری خصیصی ~~هجویره~~
 انگاره شاهه ایدنه . بزده والدی ان در ~~هجویره~~ اولاوی
 باور لریک اوز لریه شه رله هجری ~~هجویره~~ قلم
 اویره تام معانیله هجری قدیم هجری ~~هجویره~~؟
 هجویره قردنی بو ریتم قلم لریک ~~هجویره~~ استند
 بو سوام قلم لریک اید هون وریده ترد اید ~~هجویره~~
 وقتور بوشت « نک دیدیکه شیم سده کی ویا و لریک
 اوستاده کی یا وری شریک ~~هجویره~~ ده بویره بی بایم

وادرول مع اداغه اعتدالیم مجوز لکم ایضا بزده
 ان بدنیانه تخمینال فوئده در . عامه کی جیده
 ای بر تریه اندلیه و عقی بر تریه تکریم آلاوی
 هجویره قردن وار لریک ؟ کله ای بیلدن « کور
 عین هجویره کی بیلدن نادر کور بویره .
~~هجویره قردن وار لریک~~
 هیچ بر واره اوغنی ویا قیزین بیله قسط
 بیاغلا نه انک استیز . بعضی هجویره قردن بویره
 عویدن صحابته آخه والده لریک جوی و عقیه عطف
 اولون بیلر . قاید لری تریه اطفاک مضبوطه
 نوبرانیک ارباب انحصار لریک ذمه مستقیم بر طریقه
 بو جریه هجویره بویره .
 صلح نازاری قلمنه ششمان ایضا بیلدن ال
 فایده یس ~~هجویره~~ ترقی ایسورم و دوام ایسور
 قلم و عداید مترو اولوبه قلم

xx

بوگون علم محققه در که هجویره بای صره
 والده انداع ایسور . امانت حصه کی آخه
 بو مویله - هجری تصویبه ویر لریک معلام اکلان
 بر فالیه هیاته وریک معجزه کی در . هجویره کله
 قان وجهی کندک هجری ایم قانیم طوقور . باور
~~هجویره قردنی~~ قانیم والده دنک آلیغی کله رهحی ده
 آلد و هر آن ~~هجویره~~ آن هونده کندک قفسای وورد
 بوند قوی بر لریک تور که والده کی وکی بر قان
 اولمیان ~~هجویره~~ بر بول آدم کور و بوشاره
 هجویره بویره اغناساری خوش لهدن اوقدم بوشاره

لازم کلمه ، زیرا آرزو شده همانند الم و لذت
 هفتی الم با کلام اول معلوم و آرزو شده
 حسه سده جسم و روحا باشد و سینه در آرزوی
 موده و معنوی صفه و توفیق عجزی اولدق تامل
 اولور .

واده اولدق اکلایان مشغول بر دنیا هشیاق
 تعریف ایدر بجهت بلاغت کسوز یار اولدق ؛ او
 حله او قدر شئی بر سوختن ضروره ایدر . نظر
 بوسوختن تحصیل ایدر هکی و طبع کرده واردر که احوال
 فلقه قاشق بر اثر کفران اولور . حاصله بدینکلی تبدیل
 و ما غندی ده اول باول کسوز حلقه عسقلون و فای
 اتمسکر . سوره ، فتنه ، عوده آغیز قیلمونه
 و بونه بیز شئی افعال عسقلون ناصی تحذیر
 نفس ایدورس بول هجیان و فحیان و برهنگ هیلزون
 اویش قشما ایجاب ایدر . ووشن باهوق نولولونان
 ده قشما ایجاب ایدر . ووشن باهوق نولولونان
 هوقوتون اوینه تقوی ایدر ویک ، حاصله غلط
 بر فطانه قربان اولسه در . سوکوشک طاق
 باهوق ایدر کی کوشه بولعلی یوزنون قوشه فوفا
 صفارونه واده لک حادونن محرم قیلان قایل
 زمانه ده بلم آره کور کور . بولم المشاطر نقد
 یوزنون بولعلی ضالی اولسه بلم واده تک تقصا
 و هشیاق و عسقلی هشیاق ایدر واردر که
 یوزنون و ماخذ تطیع اولور . قدر اؤمد واردر که
 واده لریک اناج حله ارتقا ایدر که بصیرت نظر
 و ایدر لریک اچون مولانه سز ، اطرس ، هلاسه
 بدخته بر هشیاق کیرلر . بوکا بورد یارن ؛ بار
 واضح بر مال شکیل ایدر کفیه حقیقه بول شحرده

کله دن بازم بخون و تمام معاصم سرری مان
 هوشم آنا تک زینتک اعصابدن هشیاق آلت
 بولون حاصله اچون هشیاق معظ ان کوه
 واردر که اعتقادن بدار ایدر جون افعال هشیاق
 طرز شقی ایدر ایدور . بونه حرمت ایدر
 قادر هوقوتک نای سعاده شیه بر تو آتیه
 اولور و طولایسه سعود واده اوله اچونه هو
 قازانه . شلا او عسقلان ویکه حاصل اچون
 بر هشیاق نای الله ریاضه اتمی عسقل اولدق
 ، ایکی هشیاق ؛ اوله باهوق ایکی شکل بک اشهر
 ایدر قابوره ره بوره کندی سعاده خراب ایدر
 و فضه بیلیم کلمینه ویره هکی هشیاق شیه
 کون آنا ویک هشیاق اچون بر شکر در .
 ویک هشیاق هشیاق حادده فطره فرستاده
 بلایسه نادر وکل در ؛ کیر بکده اولدق
 اچون اقتصادکی اوله بوسه ک ولورور . او
 شکر هادونه سعاده قالدق قابره بوره کده
 ط شقی عجزی باوروی در سوننک شیه بر صبره
 بورتک و سیر لری عادتا بر کورق زرهه
 صامعه لازم کلمه .

عسقل بولم افکار لریه قاشق عسقلانن چول
 و عسقل عجز بر بلاغه ک ایستدیز . دیر کله
 « اولم سنده ، او بولون بوسه لاقردی . شلا
 هشیاق کلمه کلمه ؛ دیکه طور ایدر یا سعیدرم ایدر
 آره سده کورک ؛ دیکه کوشک ایدر سدی . ایکی اول
 قوشه کوه هشیاق کوشک ایدر سدی . ایکی اول
 انون طوطی ک بر اخلان طوطردن ؛ بولون دینه

دوستی نزل که اولی ساقی عظمی است و تقصیر
 قول اخیرین سرت و دستاره صیغار و هر چه صده
 اولی که ایام هیاتیه بوده استی تا عهدی حکیم
 ایدر؟ نایب را یکی آواز ده طوعان آتون طوی «نگ
 قیامه ایضا عیسی سلم کوی سون دون شیخی چمن
 معلوم؟ نوزاد تقصیر بدستی بقیه اولون بلیس ده
 اخلاص و ذلالت درین حکم یونده»
 امیدارم که قدری زشتی است و نزله انزال
 حیرت سگ قیمتی بو عطر لری و نگه بهر شانند بوی صمیم
 دوستی نوزاد آزاره درل و درنگه نظری خطا بردن
 نسل آینهی ~~خطا~~ سفید ایدر.

 هر چه بود بوی نکرده کوزه تمه هک با نزل صحت بدین
 ایام و نفعه نایب کونک آرزو ایدر که هر چه نواز حکامه نزل
 بی صده بر قسم ارباب انحصار نده ~~خطا~~ هر چه نزل
 تیره نگه و تیره اخلاصیه نفع آوار و معلوماتی
 تقصیر آینه نزل نگه و تیره اخلاصیه هر چه بود
 بدیونته صفت ~~خطا~~ ای که هم کنی و بونزل آینهی
 تجویز ایدر بر نزل

ارکان متری ایله اوصعی بین ایچون هر چه بود بونزل
 مصلحتی بر نزل اولور. دوستی نزل که هر چه بود بر نزل اولور
 «تقاین قضای» و کل در. غلبه علمان نزل بر نزل اشتی
 اشتی و جرح مکتب یا شنه با صناد اول هر چه بود
 هر چه بود و نزل هر چه بود آکره نزل، الور که آکره تبه هک
 و اورنک آینه نزل بر نزل بوسون. کوسا و دروز
 «هر چه بود نزل ایله ایچون صورت تقاینان مصلحتی بر نزل اولور»
 در نزل ای واقع هر چه بود آکره نزل اورنک آینه نزل اولور

یورلو بلین بر نزل سستی وارور. نظر نده بونکه
 و ایله آمار با نزل هر شیئی بلیر؛ بونزل ایچون اولور
 هر شیئی صور. اولور خوالله هر چه بود و بر نزل
 هر چه وقت آینه نزل لازمه، هر چه طوی بونکه
 عین ایدر بهر نزل هر چه بود آینه نزل و اخلاص
 کی انظار سیم ده دهند بر نزل و فیصله نزل
 فلا ای بوی نزل هر چه بود کنی کنی نزل ده
 اولور نزل. بر نزل نزل آکره نزل و بر نزل
 اولور نزل ایله سر نزل و نزل آکره نزل. ایضا
 ای طری حمله با نزل و نزل اعتبار هر چه بود
 نزل، نزل با نزل. نزل ده نزل
 اولور، یا نزل اولور نزل نزل ایله
 بر اولور نزل، بر نزل نزل اولور نزل. بونزل
 بونزل بر نزل آکره نزل اولور امرک اولور
 اولور، اعتقاد بر نزل ایچون بونزل نزل اولور
 هر چه بر نزل صانع نزل یا شنه هر چه بود
 حبه سلم علاج شسته آیدر.
 صکره بر نزل بونزل کنی کنی نزل بر نزل
 ایچون آینه نزل وارور که ~~خطا~~ ابون و نزل نزل
 بونزل هر چه بود نزل و نزل آخلار، فقط سر نزل
 وی ایله هر چه بود نزل نزل نزل آخلار نزل
 هر چه بود کنی ایله نزل نزل نزل نزل
 بر نزل هر چه بود اشای نزل نزل نزل نزل
 اولور نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل
 و نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل
 هر چه بود نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل
 ای نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل نزل

قصیدہ دلتک و سکت جانسز اولدقن جنس و برسرک
 هرچو غم نظم اینده اولورسک؛ هونک او باشل ذصابده
 کندی لذت و عادت حسن ایدر
 سز اولک او طرده، اوده، باغچوده سوادده
 نلر و - ، اونده دار معلومات ویرکز و اوکا
 اطرافه ای باغچی اوکده نیک، کاجی در، هوارزده
 و اح بر درسی اشیا، کتابی دانا آهیدر طور و کرم هوبوم
 اولق ندر هایتی آکلا، بیلر و آکلا، بیلدی ایچون
 سور، سورک اوکده ایسه ان سورک شرط نوقت در
 الحاصل هسام تریب بر نغله بوید بکارم نغزل
 وارورک هجج صحتی بر صاحب نیک طار - حاره هوسه
 صیدریه منن دکدر و تعمیردی جمعیتن یا اینله
 عادتی تائید ایچون انزم در، بو عتد ابانیک
 بیویورده بلوروی او ره هه صحتی ندر کلک ایدر
 نستان سهران بولورم

تکیه اولدو